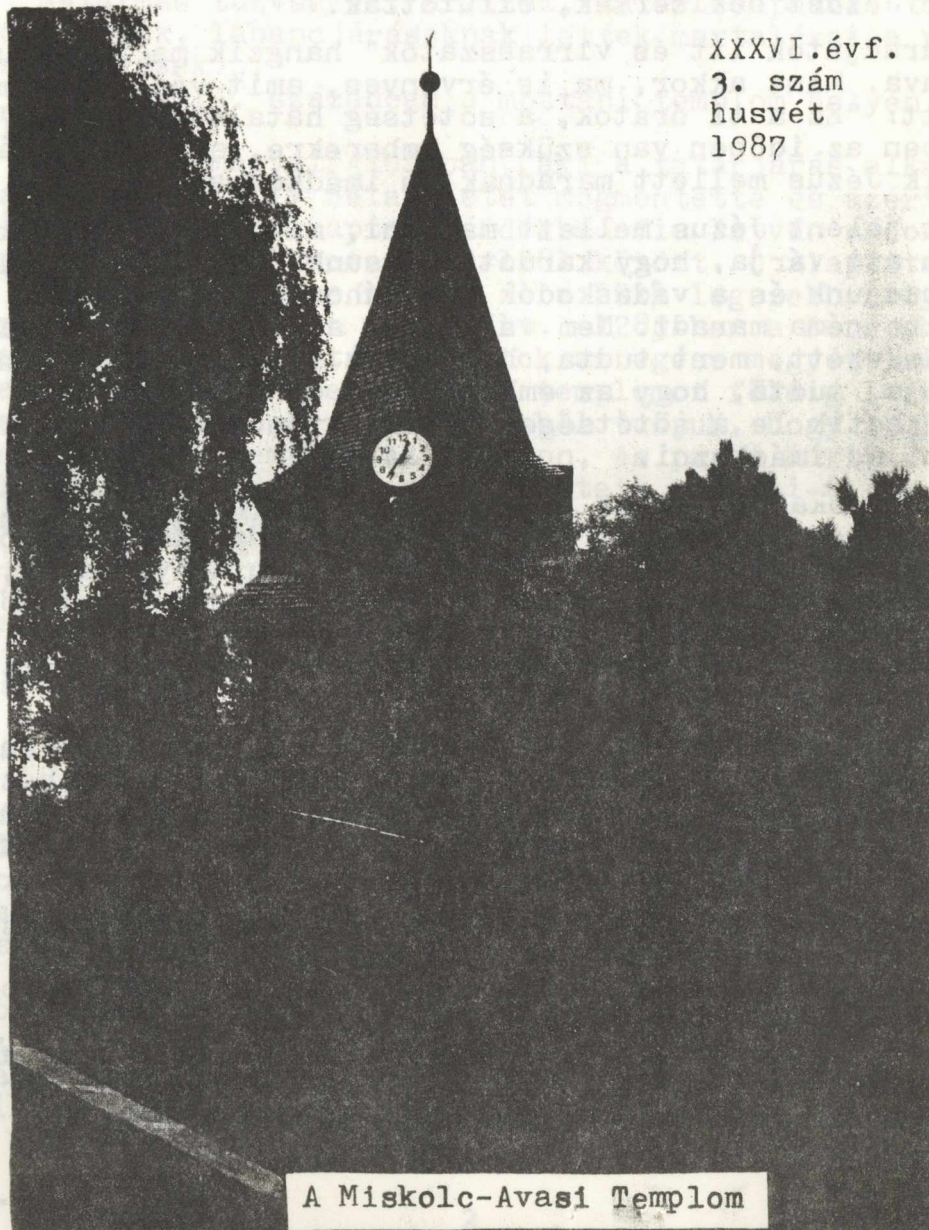

ÜZENET

A VENEZUELAI MAGYAR EVANGÉLIUMI KERESZTYÉNEKHEZ

XXXVI.évf.
3. szám
husvét
1987

A Miskolc-Avasi Templom

"MARADJATOK ITT ÉS VIRRASSZATOK VELEM..."

A Gethsemane kertjében mondta Jézus ezeket a szavakat, mielőtt elfogták. Imádkozott és készült a halálra, mert tudta, hogy meg kell halnia. - Milyen vigasztalást jelentett volna ebben a helyzetben, ha barátai ki tudtak volna tartani mellette. Ők azonban elaludtak, aztán amikor Jézust bekisérték, elfutottak.

"Maradjatok itt és virrasszatok" hangzik ma is Jézus szava. Mint akkor, ma is érvényes, amit vádlóinak mondott: "Ez a ti órátok, a sötétség hatalmának ideje". Ebben az időben van szükség emberekre, akik kitartanak, akik Jézus mellett maradnak és imádkoznak.

Mit jelent Jézus mellett maradni, mit vár el tőlünk ma? Nem azt várja, hogy kardot rántsunk. Nem azt várja, hogy támadjunk és a vádaskodók táborához csatlakozzunk. Jézus néma maradt. Nem válaszolt a jogtalan vádakra, nem védekezett, mert tudta, hogy ez a sötétség hatalmának ideje, tudta, hogy az ember érvei és erőfeszítései nem győzhetik le a sötétséget, csak Isten. Ezért kell kitartani és imádkozni.

Talán sokan kevésnek tartják ezt. Szeretnék átvenni a "sötétség fegyvereit" és felvenni a küzdelmet, a gonoszt saját módszereivel legyőzni. Ezért van annyi harag, ellenségeskedés és szenvedés még Jézus tanítványai között is. Félünk, hogy mi lesz a következménye annak, ha megfogadjuk a biblia tanítását: A rosszat ne viszonzózzátok rosszal.

Nehéz a válságos időkben kitartani, nehéz ma, ebben a rohanó világban összetett kézzel virrasztani, nehéz ma csendben maradni és nem a többiekkel együtt kiabálni. De Jézusnak erre van szüksége. Szüksége van emberekre, akik kitartanak mellette ma is.

"Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kisértésbe ne essetek!" Az egyik kisértés az, hogy magunk akarjuk, ennek a világnak módszereivel, győzelemre vinni Isten ügyét, be akarjuk bizonyítani, hogy sikerünk van. A másik kisértés, hogy feladjuk a küzdelmet, hogy elhagyjuk az egyházat, abbahagyjuk az imádkozást, mert "úgyis minden mindegy, semmitsem érünk el vele!"

"Maradjatok itt és virrasszatok velem..."

K.A.

AZ AVASI TEMPLOM

Miskolc, Magyarország második legnagyobb városa. Egyik legszebb műemléke az ősi református templom az Avas hegyén. Multjára csak a szétszórt okiratokból tudunk.

Hatalmas tűzvészek, árvizek, tatár csapatok, török dúlásainak, labancjárásoknak lettek martalékai a régi feljegyzések.

Már a XIII. században a mostani templom helyén templom állt.

A borsod megyei ÁKOS bán, aki a tatárjárás alkalmával a király IV Béla életét megmentette és azért a Diósgyőr-i várat kapta ajándékba. Fia István nádor építtette e templomot; 1260-1281 között. Ő alapíttatta a Diósgyőr-i pálos zárdát és a Bükk legszebb helyén: Szentlelken a pálos monostort. 1285-ben a Borsodban portyázó nogaji tatár csapatok az egész megyét ismét feldulva, felperzseltek és a templomot földig lerombolták. Rómában őrzött KODEX-ből tudjuk, hogy 1335-ben megint templom az Avason, és papja Miklos plébános évi 18 garas adót fizetett a pápai-tized lajstrom javára.

A XIV. században a templom sorsa a Diósgyőri város sorsához fűződik. A Gömör megyei származású Széchy bán az 1364-ben létrejött csereszerződéssel átadja a várat Nagy Lajos királynak, aki akkor a lengyel trón várományosa volt. Viszont a vár bitokbavételével a templomhoz való kegyűrjog gyakorlását nem biztosította magának.

A következő feljegyzéseket 1400 Zsigmond király idejéből találjuk, ahol 1411-ben kelt Zsigmond király kiváltság levele, amelyben Miskolc polgárságát biztosítja a "templom fenntartásának és szabad pap választásának jogát örök időkre" amelyet Mária királynő is megújított 1523-ban.

A templomban megtalált felirat szerint, a templomot festették 1489-ben Mátyás király uralkodása alatt. Ez a felirat szerint megismertük a templom tervezőjének és építésvezetőjének is a nevét; "THEMESVÁRY Mihály akkori plébános személyében aki a templomnak a Szent István nevet adta.

1544-ben Mehmed Buda-i pasa csapatai rátörnek a városra, felégetik és a templomot is felgyújtják. 1596-ban a részben újraépített templomban gyűlnek össze Eger város eleste után a város vénei és előljárói tanácskodni a város újjászervezésére vonatkozólag.

A templom akkori lelkésze Marton pap a lutheri majd kalvini irányú reformációt vezeti be a templomba. Halála után Tamás egri püspök azonnal intézkedik hogy a reformációval szimpatizáló gyülekezetbe azonnal papot küldjön.

1566-ban a város tanácsa megválasztja HEWESSI Mihály prédikátort, aki Melanchton Fülöp tanítvány volt.

Perenyi Péter főnemes koronaőr pártfogásával megérkezik 1543-ban Miskolcra Dévai Biró Mátyás, aki magyarul a reformáció szellemében szól Isten ígéjéről a Szent István templomban. Egy év után miután átme gy Debrecenbe az utódja lett Gergely presbiter.

1834-ben okt. 15-i földrengésnél a templom is sokat szenvedett. A megrepedezett falak között tartotta meg Karacs Teréz "VEZÉRTANITÓNÓ" első vizsgáját az általa alapított "nagyobb lányok" iskolájából "leánynevelő intézetté" szervezett iskola évváró ünnepélyét. Szatmay Paksi József gondnok a következő szavakkal nyitotta meg az ünnepélyt: "elmondhatom Simeonnal, Bocsásd el Uram szolgádat, mert láthattam ezen nevelde megnyitását, amely nőink megváltását jelenti "Palczy Sándor segédgondnok pedig ezzel zárta be az ünnepséget "Csak oly ország és nemzet mondhatja magát szabadnak, ahol a nő egy fokon áll a férfivel neveltség tekintetében." (1847.!!)

1893-ban Kun Bertalan püspök által összehívott presbiterium tárgyalja templom renoválását, minden különösebb siker nélkül.

Majd 1904-ben Dr. Tudos István és Farkas István (Későbbi püspökök) kijárják a Műemlékek Országos Bizottságnál egy 50.000 Koronás segélyt, amiből aztán évenként 5.000 Koronát kézhez is kapnak a templom restaurálására.

1941-ben a Borsod-Miskolc-i Múzeum (az egyház által megindított) ásatásokat végeztetett a templom belsejében. Freskótöredékeket, füzérbefont virágokat és egyéb festéknyomokat találtak (sajnos ezek a freskótöredékek, konzerválás hiánya miatt mind elpusztultak.

1955-ben Entz Géza veszi pártfogásba a templom ügyét és segílyt kér javítására. 1978-ban Erdei Ferenc befejezi a rekonstrukciót.

Az Avasi templom érdekességét az ülőpadok képezték. Ezek a családoknak rendes örökösödési tárgyai voltak. "a legnagyobb szék egy deszka hosszú s három személyre való legyen, hogy a meny vagy a férjezett leány addig rájárhasson a székre, ameddig az anyja él". Az aszszonyok a férfiaktól külön ülnek"; Van egy "szegények asztala" is, és egy "szégyen"szék "fekete szék" is. Egyházfegyelmező eszköz volt ez a fekete szék. Aki megsértette Istent s Egyházat, jó erkölcs ellen vétet, felebarátját rágalmazta, fekete ruhát kellett öltösn a fekete székre kellett üljön Istentől és a Gyülekezettől nyilvánosan bocsánatot kellett kérjen. Csak ezután fogadtatott vissza a gyülekezet közösségébe.

1923-ban Ujházy Miklosné adományaként megszólal a "Miklós" harang, amit 1926-ban Petra István ajándéka "Johanka" harang követ. 1941-ben Dr. Győry Nagy Lajos és Dr. Győry Nagy István ajándékoztak egy harangjátékos órát a templomnak "Meggköszönvén az Isteni gondviselés jóságát, hogy szüleink 50 éves házassági évfordulóját megérhettük".

A templom déli oldalán, és nagyobbrészt a Avas északi lejtőjén kb. 10.000 m² -en fekszik a város műemléki védettséget élvező sirkertje.

A sirköveken különböző szimbolumokat találunk. Szív csillag, hogony, nyitott könyv, pillangó, szomorú fűz, stb.

A sirkövekre került a rang is. Úr, Tekintetes, Nagyságos, Nemzetes, Vitézlő, Stb.

Egy 15 éves leányka sírfájáról:

"Nyílni kezdő rózsa voltam én,
Szép tavaszkor almit várom én
Elhervasztott egy szél hirtelen
ÉS most álmod e sírban végtelen.
Csak porom nyugszik itt
De nem előképem
Virágban keresd azt
S kedvesim szívében"

Éva Nyerges de Matute

Kezek vallomása

Kezemet ökölbe
hányszor szorítottam,
kincsemet irigyen
zárt markomba fogtam.

Lopva nyúlt ki kezem
(olykor félve, után)
csábítóan vonzó,
tiltott gyümölcs után.

Rombolok és sebzek,
ha nem is akarom,
démoni igában
tíz ujjam: tíz karom...

Mutatóujjammal
mutogattam – másra,
tétlen kezem lustán
más munkáját várta.

Koldustenyereimet
sóváran nyújtottam,
mocskos kezeimet
Pilátusként mostam...

– Mielőtt porbahull
két roskatag kezem:
keresztben átszegzett
két kezedbe teszem.

Te bűnhódtél azért,
mit kezem vétkezett.
Egyetlen reményem:
átszegzett két kezéd!

A Vetés és Aratás
c. evangéliumi
folyóirat
után

Az Avasi templom ravatalozója

IMÁDSÁG

Óh irgalmasságnak Atyja! Körülvettél engem egész életemben megszámlálhatatlan jótéteményeddel. Képedre teremtettél, szent Fiad által megváltottál, megismerttetted magadat velem, szent akaratra tanítottál, szóltál hozzám igéd és Szentlelked által és megmutattad a jó utat, amelyen járjak. Egyházad kebelében megtartottál, szent sákramentumaiddal élesztgettél, külső jótéteményeiddel is tele volt életem minden napja. Segítségül voltál életem különböző változásai és viszontagságai között, és ha néha nemszeretem dolgokkal látogattál is meg, mindenkor sokkal kegyelmesebben bántál velem, mint ahogy én azt érdemeltem, végül szabadulást is nyújtottál. Áldom szent nevedet minden jószágodért.

Bárcsak én is életem minden napját neked szenteltem volna, s mindenkor úgy viselkedtem volna irántad, mint illetted volna. De lelkiismeretem vádol és meggyőz afelől hogy sok rendetlenség, háládatlanság, véték és fogyatkozás volt bennem egész életemben. Sokszor cselekedtem rosszat, elhagytam a jót, számtalanszor vétettem gondolataimmal, indulatoskodással. Milyen sokszor elmulasztottam dicsőíteni szent nevedet és hálát adni neked.

Ilyen bűnös voltomban fel sem merném emelni szememet hozzád, ha nem te magad jelentetted volna ki kegyelmedet, mely szerint irgalmas akarsz lenni a hozzád folya módó bűnösökhöz. Számlálj engem is azoknak a boldog bűnösöknek seregébe, akik irgalmat találtak nálad.

Testileg is beteg vagyok, Uram, fogyatkozik erőm, neheznek a terhek rajtam, nem tudom, mit végeztél felőle de én a te szabad tetszésedre bizom magamat mind életemben, mind halálomban. Ha még vissza akarsz adni életemet, a te dicsőségedre fordítom azt és adj kegyelmet, hogy arra is fordíthassam. Ha pedig azt parancsolod, hogy haljak meg, abban is megnyugszom, adj kegyelmet, hogy tökéletesen megnyugodhassak. Tedd meg velem, hogy boldog legyen halálom, fogadj kegyelmedbe engem, szegény bűnöst és jóvoltodat tedd örökkévalóvá rajtam. Amen.

(Szikszai György: Keresztyéni
imádságok és tanítások c. könyvből)

Megölték, mert felforgató volt! Homok volt egyháza, népe jól működő gépezetének fogaskerekei között! Homok volt, mert nem volt hajlandó gyűlölni. Megbocsájtott! Sőt, szeretett! Sőt, azt kérte, hogy a gépezet is a szeretet erejével működjék: Szeressétek Isteneteket, hogy Atyának szólíthassátok. Szeressétek embertársaitokat, hogy testvérek lehessetek. Sőt, ellenségeiteket is szeressétek, mert akkor lesztek igazán méltók Atyátokhoz, mert Ő is szeret; szeret válogatás nélkül zsidót, pogányt, görögöt, szereti minden teremtményét!

Atyátokat úgy szeressétek, hogy Nálánál jobban semmi mást, még a pénzt sem! Pedig milyen fontos a pénz! Az arany! A földi jólét szimbóluma. Hisz annyit érsz, amennyi pénzed van! A mérlegen a serpenyő egyik oldalán te, a másikon az arany. Az arany meg kell hogy billentse a mércét, de ha lejjebb megy, úgy még jobb.

Ő aki azt mondta, hogy király, felült egy szamar hátára. Hát lehet egy ilyen királyt ünnepelni? Nem! Ezt meg kell verni, ezt meg kell feszíteni! Ez szégyen, erre nem lehet felválni! Ez az ember zavaró! Mi nem ilyen királyt vártunk! Nekünk olaj kell a fogaskerekeink közé! Nekünk vállonveregető, kedveskedő király kell. Hisz mi gazdagok is szeretünk lenni, és arra, aki minket megbántott, haragudni is szeretünk, hisz a mi csodálatos kis éünket bántotta. Mi önérzetesek vagyunk, bizony! Mi egy nagy nemzet sarjai vagyunk. Családfánk is óriási. És Ő egyasztalos fia, és Ő akar minket megzavarni a mi kellemes kis életünkben.

Az Atyánál kell értékeket gyűjteni! Micsoda beszéd ez, kérem szépen, ebből nem lehet megélni. Ház kell, vagyon kell, biztos öregkor kell. Feszítsd meg!

Milyen jó nekünk a mai világban, a XX. században, minket nem jön zavarni senki azzal, hogy alázzuk meg magunkat és szeressük meg az ellenségeinket is. Ne is jöjjön, mert mi már nagyon okosak és ügyesek vagyunk. Mi tanulunk, nekünk sikereink vannak, mi a computer és az atom korát éljük. Mi az emberekre nem is vagyunk rászorulva, nekünk robotjaink vannak, a mi gépezetünk perfektül működik.

Ha véletlenül adódik valaki még ilyen más dimenzióból idetévedt alak ilyen mesebeszéddel, azt könnyen elintézzük. Mi humánusak vagyunk: kinézzük, lenézzük, ki-közösítjük. Vége!

Nekünk csak nagyon jól elhelyezkedett tagok jöjjenek beszélni, jól befutottak, sikeresek és akkor ők beszélhetnek arról például, hogy milyen a pozitív gondolkozású ember keresztmetszete. Vagy arról, hogy hogyan lehet sikered öreg korodban. Vagy hogy milyen legyen a betanult mosolyod, hogy az emberek szimpátiáját megnyerd. Aki nem ilyen háttérrel jön, az ne is jöjjön!

Mi is ordítjuk a "Feszítsd meg!"-et, csak azt nem vesszük észre, hogy míg kétezer évvel ezelőtt egy embert vertek keresztre a szeretete miatt, ma a gyűlölet miatt esetleg az egész emberiség jut keresztre.

Ráth Károlyné, Kertész
Éva. (Sao Paulo, Brasil)

GYÜLEKEZETI HIREK

Február 1.-én a Lórántffy Zsuzsanna Nőegylet tartotta meg évi rendes közgyűlését.

Az elmúlt év munkájáról Matute Éva nőegyleti elnöknő számolt be, majd az anyagi helyzet ismertetésére került sor. Havonta körülbelül 2000 bolivár segély folyósít a Nőegylet különböző rászoruló személyeknek, de az anyagi helyzet egyelőre jó. Az őszi vásárra lesz azonban egyre nehezebb az áru beszerzése.

A következő évre a lelkes feleségét, Hjördist választották meg elnöknőnek, Vladár Mária lett az új jegyző, pénztáros pedig Palócz Erzs. A két alelnök Marton Aranka és Nyerges Aliz, revizor Sándor Gizella, a segélyügyekkel Fedor Joli foglalkozik a vásár előkészítést pedig Sennyey Magda vezeti.

Február 6.án a Magyar Házban rendezte meg Nőegyletünk a hagyományos vacsorát nagy sikerrel. Utána Kunckel Ildiko kezdeményezésére kulturális előadás volt Erdélyről.

Március 13.-án Nőegyletünk tagjai vacsorát rendeztek északamerikai vendégeink tiszteletére. Király Zoltán püspök úr és neje Zsuzsa asszony, valamint Havadtőy Sándor és Medyesy László lelkészek látogattak meg bennünket a Kálvin Egyházkerületből. Látogatásuk célja az volt, hogy erősítsék a kapcsolatokat a szétszórtságban élő magyar protestáns gyülekezetek között.

A vasárnapi istentiszteleten Caracasban a püspök úr Zákeus története alapján hirdette nekünk az ígét. Az embert álmái és vágyai sokszor olyan magasba viszik, olyan irányba térítik, ahonnan nehéz visszatérni. Ezért kell meghallanunk Jézus hívását: Szállj le gyorsan, ma veled kell maradnom. Jézus velünk akar lenni a hétköznapokban és nem a fellegekben. Az úrvacsorai liturgiát Havadtőy Sándor lelkész úr végezte, majd Vladár Pál gondnok úr köszöntötte a vendégeket, akik tulajdonképpen nem is "vendégek" - mondotta - hanem testvéreink, akikkel egybetartozunk a hit által is, nemzeti örökségünk által is.

Matute Éva testvérünk hívta meg ebédre a lelkészeket, majd vitte őket Valenciába, ahol szintén volt istentisztelet, melyen Medyesy László prédikált Habakuk próféta könyve alapján: "Örhelyemre állok, odaállok a bástyára figyelek." Valenciái testvéreink szendvicsekkel, süteménnyel és frissítővel vendégelték meg a küldöttséget, mielőtt visszatértek Caracasba.

Városnézésre és vásárlásra nem sok idő maradt, mert sokan szerettek volna beszélgetni északamerikai testvéreinkkel, hogy egymástól tanuljunk és egymás hite által erősödjünk.

Elmondták, hogy az ő egyházukban minden gyülekezetben már a magyar nyelv mellett az angol is szükséges az istentiszteleteken és az egyházi munkában általában, sőt, legtöbb helyen az angolnyelvű csoport a legnagyobb és ez teszi ki gerincét az egyháznak. Mégis szívvvel lélekkel magyar gyülekezetek ezek, bár sokan már inkább beszélnek angolul mint magyarul. - Ezen a tényen nekünk is el kell gondolkoznunk itt Venezuelában, ahol ugyan fiatalabb az emigráció, mint az Egyesült Államokban, de a fejlődés valószínűleg ugyan olyan irányú lesz.

KERESSÜK az "Üzenet" 1956-os évfolyamát, melyet valaki kölcsönkért a lelkeszi hivatal könyvespolcáról. - Hasonlóképpen a "Geschichte der Reformierten Kirche in Ungarn" c. könyvet.

A PRESBITÉRIUM április hónapban kivételesen a második szerdán, április 8.-án tartja ülését.

KÖSZÖNJÜK az ÜZENET külföldi olvasóitól érkező adományokat, legutóbb Márffy János volt caracasi testvérünktől kaptunk az Egyesül Államokból 20 \$-t lapunk költségeire. Köszönjük.

KEDVES TESTVÉREM!

Most elolvastad az ÜZENET-et, vagy talán csak gyorsan átfutottad. Kérlek, ne dobd máris a papirkosárba. Hagyd asztalodon, olvasd el az egyes cikkeket mégegyszer, amikor talán több időd lesz. Talán ez a kis lap is közelebb fog vinni Istenhez, talán arra is fog ösztönözni, hogy többször gyere el a templomba. Ne hagyd, hogy lelked megüresedjen és elhidegüljön, hanem keresd az Isten előtti csendet és áhítatot. Ez fogja megadni neked is az igazi gazdagságot és lelki békességet.

Szeretettel köszönt és vár

Lelkészed.

Fájó szívvvel tudatjuk, hogy Mórocz Károlyné testvérünk 1987 február 2.-án, 80 éves korában elhunyt.

"Aki hisz bennem, ha meghal is él" mondja Jézus

IMPRESOS
POR ACCIÓN

S U I Z A
Rev.G.Postaj
4, chemin de la Bride
Ch-1224 Chene Bogeries

Remitt.:
Congregación Hungara
Apartado 68360
Caracas 1062-A

CARACASI MAGYAR PROTESTÁNS GYÜLEKEZET

Lelkész: Knuth Attila - tel. (02) 33 73 52

Lelkészi hivatal: 4^a Av. de Altamira / 3^a Transv.

Postacím: Apartado 68360, Caracas 1062-A

ISTENTISZTELETEK:

Minden vasárnap 9¹⁵-kor. Nagypénteken és husvét napján úrvacsorával.

A későnkelők figyelmét felhívjuk a német- és spanyolnyelvű istentiszteletekre, melyeket fél 11-kor tartanak a templomban illetve a kápolnában.

VALENCIÁBAN husvét napján lesz istentisztelet d.u.5-kor majd május 17.-én ugyan ebben az időpontba